

Greater Helsinki Vision 2050

Kysymyksiä ja vastauksia Helsingin seutu 2050-hankkeesta

Mikä Helsingin seutu 2050 -hanke on?

Helsingin seutu 2050 on Helsingin seudun 14 kunnan yhteinen kehittämishanke, joka alkoi vuonna 2006 julkistetusta kansainvälisestä Greater Helsinki Vision 2050 -ideakilpailusta. Helsingin seutu 2050 - verkkosivusto esittelee hankkeen toista vaihetta, jossa asukkailta ja asiantuntijoilta haetaan kommentteja sekä kehitysehdotuksia palkittujen kilpailutöiden ideoihin.

Hankkeen tarkoituksena on löytää vastauksia seudun tulevaisuuden suunnittelun haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen sekä ikääntymiseen. Kyseessä on ainutlaatuinen mahdollisuus vaikuttaa siihen, minkälaisessa ympäristössä asumme Helsingin seudulla vuonna 2050. Hankkeen tarkoituksena on luoda visio, jota kaikki osallistuvat kunnat voivat hyödyntää suunnitteluprosesseissaan ja päätöksenteossaan.

Mikä on visio?

Visio on yhteinen tahtotila, jaettu näkemys toivotusta tulevaisuudesta. Helsingin seutu 2050 -hankkeen visio luo osallistuville kunnille suunnittelun strategisen ohjenuoran, joka vaikuttaa myös konkreettiseen päätöksentekoon.

Miksi tällainen hanke on perustettu?

Tämä hanke kilpailuineen, tilaisuuksineen ja sivustoineen on perustettu yhteisen tulevaisuuden vision löytämiseksi Helsingin seudun kunnille.

Mm. ilmastonmuutos ja väestön ikääntyminen ovat aluettamme radikaalisti muokkaavia haasteita nyt ja tulevaisuudessa. Hankkeen tavoitteena on löytää yhteinen näkemys ja ratkaisuideoita siitä, miten seudun asutuskysymykset, asukkaiden liikkuminen sekä niukkenevien ja kallistuvien luonnonvarojen tuomat paineet saadaan ratkaistua Helsingin seudulla tavoitevuoteen 2050 mennessä.

Samoin on hahmoteltava, kuinka alueen kehitystä hallitaan niin, että Helsingin seutu on elinkeinorakenteeltaan vahva ja kansainvälisesti kilpailukykyinen. Myös elinympäristön viihtyisyys ja alueen asukkaiden rakkaus luontoon halutaan huomioida kuntien yhteisessä visiossa.

Tarkoituksena on luoda seutu, joka on hyvä paikka asua sekä kilpailukykyinen ja ekologisesti kestävä. Asukkailla on paljon ensikäden tietoa elinympäristöjensä luonteesta. Hankkeen tarkoituksena on myös kannustaa asukkaita käyttämään tätä tietoaan alueen tulevaisuuden kehittämiseen.

Kuka on päättänyt tämän hankkeen käynnistämisestä?

Helsingin seudun 14 kuntaa yhteisesti eli Helsinki, Vantaa, Espoo, Kauniainen, Tuusula, Nurmijärvi, Kerava, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo, Hyvinkää, Vihti ja Kirkkonummi.

Mitä konkreettista hankkeesta syntyy?

Helsingin seutu 2050 -hankkeesta syntyy ideoita seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen sekä kuntien yhteistä visiota eli tahtotilaa kuvaavaa materiaalia, joihin myös alueen asukkaat ovat päässeet vaikuttamaan.

Hankkeen pohjalta seudun 14 kuntaa muodostavat yhteisen vision, joka tulevaisuudessa ohjaa niin kuntien päätöksentekoa kuin tätä kautta myös kuntalaisten arkea.

Yhteinen visio vaikuttaa muun muassa siihen, mihin uusia asuinalueita ja kaupunginosia, kauppakeskuksia tai liikenneyhteyksiä rakennetaan, tai millä tavoin kuntalaiset liikkuvat työn ja kodin välillä.

Miten hanke ja sen tulokset palvelevat kuntalaisia?

Hanke tuo ensimmäistä kertaa kuntalaisten mielipiteet mukaan seudun strategisen suunnittelun ylimmälle tasolle. Asukkaat voivat kommentillaan osaltaan vaikuttaa yhteiseen seutuvisioon, joka muokkaa seudun suunnittelua yhteisesti päätettyyn suuntaan. Tavoitteena on asukkaiden erilaiset elämäntilanteet, toiveet ja tarpeet sekä tulevaisuuden toimintaympäristön haasteet huomioiva Helsingin seutu vuonna 2050.

Miksi tavoite on vuodessa 2050? (Miksi ei käsitellä välittömämpiä, tämän ja seuraavan vuosikymmenen haasteita?)

Hankkeen haasteet ovat välittömiä, sillä ilmastonmuutokseen ja väestön ikääntymiseen pitää reagoida jo nyt, jotta Helsingin seutu takaa toimivan, viihtyisän ja kilpailukykyisen elinympäristön myös vuonna 2050. Seutusunnittelun päätöksien toteuttaminen vie usein vuosia tai vuosikymmeniä, joten tulevaisuuden yhteisiä ratkaisuja on tehtävä jo nyt.

Miksi kuntalaisia pyydetään mukaan ideoimaan?

Kuntalaisia pyydetään mukaan kilpailutöiden ja niiden ideoiden kommentointiin, sillä tavoitteena on asukkaidensa omaksi tuntema Helsingin seutu, jonka tulevaisuutta ovat tekemässä myös asukkaat itse. Hankkeen taustalla on myös usko siihen, että yhteinen suunnittelu luo yhteisen vision niin kuntalaisille kuin päättäjille.

Miten mukana olevat kunnat on valittu ja miksi mukana ei ole esim. Porvoota/Lahtea/Talinnaa/tms?

Hankkeessa mukana olevat Helsingin seudun 14 kuntaa ovat solmineet vuonna 2005 yhteistyösopimuksen, tavoitteena seudun kansainvälisen kilpailukyvyyn turvaaminen. Kunnat ovat sitoutuneet vapaaehtoiseen ja säännölliseen yhteistyöhön. Yhteistyötä kehitetään ja tiivistetään vaiheittain. Yhteistyö perustuu Helsingin seudun kuntien yhteiseen näkemykseen alueen haasteista ja yhteiseen tahtoon vaikuttaa alueen kehittämiseen. Tämä hanke on osa tätä yhteistyötä.

Helsingin seudun yhteistyöhön osallistuvat seuraavat kuntaryhmät ja kunnat:

Pääkaupunkiseudun neuvottelukunta;
Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen,

KUUMA -kunnat;
Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Mäntsälä, Pornainen,

Kuntaryhmä Neloset;
Hyvinkää, Kirkkonummi, Vihti, Sipoo.

**Mitä yhteistä mukana olevilla kunnilla on?
Mitä yhteistä on esimerkiksi Helsingillä ja Hyvinkäällä?**

Liikenne- ja asukasmäärän kasvaessa yhä useampi ihminen asuu ja työskentelee eri kunnissa. Asukkaiden liikkuvuuden ja palveluiden järjestämisen takia seudun kuntien yhteistyö on välttämätöntä, jotta voimme vastata muun muassa kallistuvan energian, hajaantuvan yhdyskuntarakenteen ja ilmastonmuutoksen luomiin haasteisiin.

Erilaisuudesta huolimatta kunnat muodostavat yhtenäisen työmarkkina-alueen, jonka asemaa ja kilpailukykyä Itämeren alueen johtavana kulttuuri- ja teknologiakeskuksena ja vetovoimaisena asuin- ja liiketoiminta-alueena halutaan parantaa. Yhteistyö kuntien välillä lisää seudun toimivuutta niin elinympäristönä kuin yritysalueenakin.

Onko tällä hankkeella vaikutuksia kuntien päätöksentekoon? Millaisia?

Helsingin seutu 2050 -hankkeella on selkeästi vaikutusta osallistuvien kuntien

päätöksentekoon, sillä nyt ollaan luomassa pohjaa pitkän aikavälin yhteistä visiota varten. Visio on mukana olevien kuntien yhteinen tahtotila tulevaisuudesta, ja sillä vaikutetaan alueen kuntien maankäytön, liikenteen ja asumisen suunnitteluun.

Miksi hanke on käynnistetty samaan aikaan kunnallisvaalien kanssa?

Hanke on osa pidempää yhteistä visioprosessia, joka alkoi jo lähes kolme vuotta sitten kuntien yhteistyösopimuksella ja konkretisoitui Greater Helsinki Vision 2050-ideakilpailun järjestämiseen vuosina 2006-2007.

Toki hankkeen esittämän pidemmän aikajänteen näkökulman seutusuunnitteluun toivotaan vaikuttavan myös kunnallisvaalikeskusteluun ja rohkaisevan ehdokkaita miettimään kuntaansa ja kuntaryhmäänsä osana koko Helsingin seutua.

Pyritäänkö tällä vaikuttamaan äänestysaktiivisuuteen tai äänestyskäyttäytymiseen?

Hankkeen tarkoitus ei ole vaikuttaa äänestyskäyttäytymiseen vaan herättää seudun asukkaita pohtimaan oman alueensa tulevaisuutta. Toisaalta hankkeen esittämiä teemoja on hyvä pohtia myös kunnallisvaalien aikaan.

Miten hanke jatkuu vuoden vaihteen jälkeen?

Kilpailun parhaita ideoita lähdetään kehittämään asukkaiden ja asiantuntijoiden antamien kommenttien pohjalta. Ideat analysoidaan ja vertaillaan ja koko hankkeesta kootaan vuoden loppuun mennessä synteesiraportti, joka toimii kuntien toimesta jatkuvan visiotyön pohjana.

Greater Helsinki Vision 2050-kilpailusta

Miten hyvin ulkomaalaiset suunnittelijat voivat ymmärtää Helsingin seudun haasteita?

Kilpailuun osallistuneet ulkomaalaiset suunnittelijat ovat ymmärtäneet Helsingin seudun haasteita yllättävän hyvin, sillä anonyymisti palkittujen neljän kilpailuehdotuksen joukosta kaksi oli ulkomaalaisten ryhmien tekemiä ehdotuksia ja lopuista viidestä lunastuksesta neljä ryhmää oli ainakin osin ulkolaisia.

Helsingin seutu ei ole tulevaisuuden haasteineen mitenkään yksin, vaan jakaa ongelmakentän ja potentiaalit osin monenkin keskieurooppalaisen metropolialueen kanssa. Siksi onkin hyödyllistä kerätä hyviä ideoita ja toimivia käytäntöjä myös Suomen rajojen ulkopuolelta ja saada ulkopuolisen näkökulmaa seudun suunnittelun haasteisiin.

Mitä ideakilpailun ehdotuksille tapahtuu jatkossa?

Palkittuja ja lunastettuja ehdotuksia ja niiden ideoita kommentoidaan ja kehitetään Helsingin seutu 2050 –hankkeessa asukkaiden, asiantuntijoiden sekä kuntien päättäjien toimesta. Tässä kanavana toimii niin tämä sivusto kuin erilaiset, eri kohderyhmille järjestettävät tilaisuudetkin. Myöhemmin parhaiden ideoiden pohjalta jalostetaan visio, joka ohjaa kuntien päätöksentekoa.

Toteutetaanko ehdotuksia tai niiden ideoita sellaisenaan? Millä aikataululla?

Parhaiden ehdotusten parhaiden ideoiden pohjalta jalostetaan seudun yhteinen tulevaisuuden visio, joka ohjaa seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua ja sitä kautta myös toteutumista. Osa ideoista on toteuttamiskelpoisia lyhyelläkin aikavälillä, mutta joidenkin ideoiden toteuttaminen on järkevämpää vain pitkällä aikavälillä. Esimerkiksi joissakin kilpailutöissä ehdotetun Helsinki-Tallinna-rautatietunnelin suunnittelu ja rakentaminen vaatisi kymmeniä vuosia.

Kuka päättää kilpailuideoiden toteuttamisesta?

Parhaiden ideoiden ja niiden pohjalta jalostetun vision toteuttamisesta päättävät kunnanvaltuustot.

Miten kansalaiset voivat kommentoida esitettyjä ideoita?

Kuntalaiset voivat kommentoida ja kehittää palkittuja kilpailuehdotuksia Helsingin seutu 2050 -verkkosivuilla ja Megapolis2023 –tapahtumassa 27.9.2008 Vanhalla Ylioppilastalolla Helsingissä.

Miten asukkaat voivat osallistua prosessiin? Miten asukkaiden kommentit otetaan huomioon?

Asukkaiden verkossa antamat kommentit kerätään ja kootaan raporttiin, jonka pohjalta lopullista visiotyötä lähdetään kuntien toimesta jatkamaan. Kommentit koostaa yhteen Demos Helsinki.

Mitkä ovat hankkeen kustannukset ja miten ne jakautuvat ?

Ideakilpailun palkintosummana jaettiin 500 000 euroa, kokonaisuudessaan ideakilpailun järjestämiskulut olivat 663 000 euroa.

Summa jaettiin 14 kunnan kesken väkiluvun suhteessa ja valtio (YM) osallistui hankkeeseen 150 000 eurolla. Kilpailun tulosten jatkojalostamiseen ja osallistumishankkeeseen, (nk. jatkotyö) on konsulttisopimuksen kautta

osoitettu 200 000 euroa.

Kuka maksaa hankkeen ja paljonko eri kuntien verorahoja siihen käytetään?

Hankkeen kustannuksiin osallistuvat kaikki projektin 14 kuntaa. Kustannuksista 50 % maksaa Helsingin kaupunki ja loput 50% kustannetaan muiden osallistuvien kuntien toimesta.

Paljonko ideakilpailun järjestäminen maksoi?

Kilpailun järjestämisen arvioidut kokonaiskustannukset olivat 750.000 euroa (ALV 0 %).

Kuntalaisten ideoista ja kommenteista

Kuka päättää mikä on hyvä ja mikä huono idea?

Jatkotyön seurantaryhmänä on seudun 14 kunnan edustajista koostuva MAL-neuvottelukunta. Neuvottelukunta koostuu seudun johtavista MAL- (maankäytön, asumisen ja liikenteen) toimialan virkamiehistä. Jatkotyön jälkeen työstetään visioluonnos. Vision tulee hyväksymään seudun johtavista luottamushenkilöistä koostuva nk. Helsingin seudun yhteistyökokous. Visio ei kuulu maankäyttö- ja rakennuslain kaavajärjestelmään, vaan tulee olemaan yhteistyösopimuksen perusteella laadittu seudun kuntien yhteinen tahtotila.

Millä aikataululla ehdotuksia toteutetaan?

Ideakilpailussa syntyneet palkitut työt ovat järjestävien kuntien "omaisuutta". Seutuvision lisäksi kunnat voivat jälkeen päin järjestää oman kunnan kaavoitukseen liittyviä suunnittelukilpailuja ja esimerkiksi kutsua niihin haluamiaan voittajatiimejä tai muutoin omin voimin jatkokehittää kilpailun ideoita.

Maksetaanko suunnittelun pohjaksi antamistani kommenteista ja ehdotuksista palkkioita? Miksi ei?

Ei makseta, kommentoinnilla testataan ideakilpailun visioita kansalaisnäkökulmasta.

Miksi sivusto on auki vain tämän vuoden loppuun?

Sivusto on auki vuoden loppuun, jonka jälkeen mm. sivustolla kerättyjen kommenttien pohjalta käynnistyy varsinainen kuntien organisoima visiotyö.